

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Librum I. Decretalium, Per quadraginta, & tres Titulos distributum, in
quo agitur De Constitutionibus, Seu Legibus universim ...

Krimer, Ferdinand

Augustæ Vindelicorum, 1706

§. VI. De nonnullis aliis calusulis rescriptorum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73031)

concedit illatum, etiam si privilegium confirmatum insertum sit rescripto confirmationis, nisi mentio fiat illius facti particularis, vel addatur clausula generalis (*non obstantibus*) negat verò, si Princeps apponeret clausulam, *ex certa scientia*, vel, *ex plenitudine potestatis*. Sed, quoniam privilegium insertum rescripto ejus confirmatorio ex comuni sensu æquivaleret rescripto cum clausula *ex certa scientia*, vel *ex plenitudine potestatis*, si in dato casu privilegij, rescripto inserti, non fiat revalidatio, nec fiet etiam appositis dictis clausulis, adeoque in nullo casu, quod est contra communem sensum, teste Castropalao *tit. P. 1. Tr. 3. D. 4. p. 2. §. 9. n. 5.* quia semper obstat ignorantia facti particularis. Igitur:

1527. Resp. ad object. neg. illatum; ad ejus probat. dist. ma. secundum dicta, ut tollatur nullitas, confirmanti nota esse debet circumstantia, ex qua inducta est nullitas in actum confirmandum, vel validandum *nova concessione valoris antè nunquam habiti C. prius legitime habiti*, N. maj. hinc data mi. N. conseq. Unde, ut privilegium semel valide obtentum, sed facto particulari, v. g. *revocatione, renuntiatione, vel non usu amissum*, denuo concedatur, ad vim confirmationis specialis non requiritur notitia nullitatis ortæ ex facto particulari. Hujus ratio est; quia in dato casu *nullum tollendum est vitium*, ex quo prima impetratio irrita, & inanis fuit (cum, ut ponit casus, impetratio privilegij nunc confirmandi, seu reducendi, valida fuerit) ergo non est eadem ratio pro exprimenda causa nullitatis in hoc casu, quæ est, *cum prima impetratio vitiosa fuit vitio reddente illam statim in principio nullam*; sic enim confirmatio in hoc casu præter concessionem primò faciendam nunc debet etiam tollere vitium, quo prior concessio nulla fuit, id, quod non contingit in casu nostro.

1528. Quibusdam videtur tamen merito limitanda hæc doctrina (quæ dicit: *privilegium (vel gratiam) semel valide impetratum, sed revocatione, renuntiatione, vel non usu amissum, valide confirmari per clausulam (ex certa scientia, vel, ex plenitudine potestatis, aut rescripto confirmationis inserto tenore privilegij, denuo concedendi, licet nulla fiat mentio, quod re-*

vocatum, renuntiatum, vel non usu amissum sit) ut non procedat, si revocata est per *generale Concilium*; vel per ipsum Pontificem *ex gravi causa*, propter quam *in pœnam* sublatum foret; intellige, si non exprimat in rescripto confirmationis nõ obstante *decreto Conciliari*, vel *excessu priori*. Rationem primi dant; quia Pontifex non præsumitur velle legi, à Concilio stabilitæ, derogare per concessionem ita generaliter factam. Nam, quod consensu tam multorum, & gravissimorum Virorum stabilitum est, firmatum quoque est majori autoritate; consequenter etiam majori, ac speciali derogatione indiget, ut docet Suarez *l. 8. de legibus, c. 19. n. 5.* Eman. Rodriquez *Tom. 1. qq. regular. q. 8. art. 10.* Vincentius de Justis *in Praxi dispens. matrim. l. 1. c. 4. à num. 232.* & alii; secundi verò istam: quia tali casu is, qui per ejusmodi revocationem amisit gratiam antè legitime concessam, per talem excessum se fecit indignum eâ gratiâ; ergo, nisi de indignitate illa constet ei, à quo gratia sic amissa denuo suscitanda est, non potest præsumi consensus in ejus innovationem, ne dicas, quod concedat gratiam indigno, nisi constet de indignitate sublata.

§. VI.

De nonnullis aliis clausulis rescriptorum.

1529. Non agimus hic de clausulis rescripto-
rum, in ordine ad causas matrimo-
niales; nam de his copiosè tractamus *l. 4. quæst. ult. à n. 2010.* sed solum de his, quæ in aliis materiis frequentius occurrunt. Hinc quæres. 1. quam vim habeat clausula: *supplentes omnes juris, & facti defectus, si qui intervenerint in gratia*, quæ conceditur, vel confirmatur; hæc enim in confirmationibus privilegiorum apponi solet; & habetur etiam in confirmatione privilegiorum pro Societate nostra, edita à Gregor. XIV. & Paulo V. Respondet Castropalaus *P. 1. Tra. 3. D. 4. p. 2. §. 10. n. 6.* quod ea clausula nihil speciale addat concessioni, vel confirmationi *ex certa scientia*; & apponi solum ad majorem claritatem, ac evidentiam. Unde nec supplet vitium subreptionis, nec vitia, & inhabi-

inhabilitates personæ privilegiatæ, nec defectus naturales &c. intellige, secundum limitationes in superioribus factas.

1530. Quæres. 2. quam vim habeat clausula: *non obstantibus constitutionibus, & ordinationibus Apostolicis, cæterisque contrariis?* communis tenet, quod, licet magnum operetur effectum, juxta c. *cum aliquibus*, 4. de rescript. in 6. Tum quia reddit valida, & confirmat expressa, ut docet Sanchez l. 8. D. 24. n. 6. & illis decretis Concilii derogat, pro quibus expressa derogatio non requiritur, ut notat Barbosa in *Collectan. ad Trid. Sess. 1. n. 2.* tollitq; omnia, quæ gratiæ possunt obstare, teste Viviano de *jure Patronat. p. 1. l. 13. c. 8. n. 155*; hæc tamen omnia intelligenda sunt juxta mentem, ac intentionem apponentis eam clausulam. Unde ad illa tantum porrigitur; in quæ mens illius dirigitur.

1531. Et quoniam *ejusmodi* rescripta, & clausulae, suam interpretationem recipiunt à jure communi; & stylo in Romania Curia inconcusso (de quo egimus à n. 1655.) ex jure communi etiam, & stylo jam citato, mens rescribentis, & clausulas ejusmodi apponentis, colligenda est, sive agatur de rescripto *concessivo*, sive *derogante*, sive *annullante*, &c. nisi expressè dicatur, *velle contrarium, non obstante hoc, vel illo in particulari* v. g. decreto Concilii, præjudicio tertii, &c. Et ideo ea clausula non derogat *regulis Cancellariae*, nisi id expressè dicatur, teste Gomez ad 8. *regul. Cancell. in proæm. q. 5. lit. F. & q. ult.* nec tollit *constitutionem Conciliarem*, juxta Parisium de *resignat. l. 6. q. 2. n. 38. nec impedimenta personalia*, juxta Vivianum cit. p. 2. de *jure Patronat. l. 13. cap. 8. num. 160. &c.*

1532. Hinc ulterius not. quod dicta clausula (*non obstantibus*) non tollat; sed solùm ad effectum gratiæ suspendat constitutiones, quæ requirunt specialem mentionem ad sui derogationem, quales sunt illæ, quæ continent clausulas *derogatoriarum derogatorias*; vel in quibus specialiter dicitur, quod illis nunquam derogatum intelligatur, nisi specialis de illis mentio fiat, earumque series in derogatione de verbo ad verbum inseratur; cuius ratio est, quia verba generalia, clausulas derogatorias non tollunt, nisi exprimatür contrarium; sic Decius; Leo; & alii, quos citat, & Tom. I.

sequitur de Justis citat. l. 1. cap. 4. num. 355.

Not. 2. quod ea clausula nec gratiam adgeat; nec suppleat qualitatium necessarium exprimentarum reticentiam; sed tantum declaret concedentis intentionem; quatenus dubia est contra concessa; ita Sanchez l. 8. de *matr. D. 24. n. 9.* & conseq. ultra narrata non operetur, per Rebuffum in *praxi benefic. p. 3. n. 6.* Felinum in c. *Nonnulli, de rescript. in 6.* & solùm ad expressa restringatur juxta L. *si de certa, de transact.* Parisius, de *resignat. l. 11. q. 11. n. 43.* quin, si non exprimatür, deroget privilegio non clauso in corpore juris; sic Vivianus p. 2. de *Patronat. l. 13. c. 8. v. 157.*

1533. Quæres 3. quid operetur hæc clausula: *ad instar alterius*, quæ frequenter apponitur in privilegijs Apostolicis, vel aliorum etiam Principum? Resp. quod participatio privilegij alieni, vel exemptionis; concessæ *ad instar*, importet, ut sortiantur eundem, & parem effectum cum alijs; sic Felinus cit. n. 7. Abbas de *fide instrument. c. inter dilectos, n. 9.* quia per hanc relationem *omnia, quæ in prioris dispositione continentur, censentur repetita*, per l. *omnia* C. de *Episcop.* ita Suarez de *legib. l. 8. c. 13. n. 2.* Relationis enim hujus effectus est; *ut tantum sit in referente, quantum in relato*, per L. *Asseroto, ff. de hered. insti-tuend.*

1534. Dubitatio est; an privilegium concessum *ad instar alterius*, quod postea auctum; diminutum; vel revocatum fuit; censeri quoque debeat auctum; diminutum; vel revocatum in persona illius, cui communicatur? Hanc dubitationem proponit Suarez de *legib. l. 8. c. 15. à n. 6.* & distinctione opus est. Nam dupliciter fieri potest communicatio privilegij, vel gratiæ alteri concessæ, ac *ad instar illius*. 1. directè, *per se, & equaliter; illi æquè; ac isti*; qui modus communis est communicationi privilegiorum, qua gaudent Regulares. 2. ut huic non communicetur *per se, & principaliter*, sed *quasi dependenter ab altero*, quo posito: si gratia communicetur alicui *ad instar alterius*; hoc secundo modo, in dato dubio respondendum affirmativè; juxta regulam, seu c. *Accessorium, de reg. jur. in 6. & c. Translatio, de Constit.* Si autem primò modo,

modò, respondendam negativè. Nam in hoc casu, ubi uni æqualiter, ac alteri gratia concessa est, ille concessione uti potest perinde, ac ipsi directè concessa foret cū omni independentia ab altero; & relatio ad alterum habet se solūm, ut ab ejus exemplari intelligatur qualitas concessæ gratiæ. An autem primò, vel secundò modò concessio ad instar facta sit? extenore literarum intelligendum venit.

1536.

Quæres. 4. quid importet clausula, *authoritate*, seu *vice nostra*? quòd importet *jurisdictionem* non ordinariam, sed *delegatam*, resolvit Menochius *de præsumpt. l. 2. præsumpt. 16. n. 28.* & alij, quòd verum est, ubi Commissarius aliunde non habet potestatem ordinariam ad exercendum talem actum; in casu autem, quo quis in ea, quæ committuntur, etiam semota comissione, habet jurisdictionem ordinariam (qualis habetur in *c. licet, de offic. ordin.* ibi: *sua jurisdictioni subiectos*) censent aliqui, non tribui jurisdictionem *delegatam*, sed solūm *excitari ordinariam*, ut eā pollens procedat ad ejus usum; sic Menochius cit. *nu. 14.* Alii tamen valdè probabiliter docent, si eo casu Ordinario (jure suo valenti facere aliquem actum) committatur à Papa, ut eam faciat, adjectā clausulā *authoritate nostra*, vel *tanquam delegatus Sedis Apostolicæ*, juxta *l. 1. §. si quis simpliciter, ff. de verb. oblig.* ordinariam inferioris potestatem mutari in delegatam, hoc est, Papam tunc velle, ut Commissarius jam non suo inferioris, sed superioris delegantis nomine in tali casu procedat, quòd est proprium delegatorum, per *c. cum aliquibus, q. nisi, de rescript. in 6.*

1537.

Not. autem, quòd observat Barbosa *p. 3. de offic. & potest. Episc. allegat 92. à nu. 11.* si insuper addatur in dicto casu particula *etiam*, ut, cū dicitur (*etiam authoritate nostra*) Ordinarium habere tunc utramque potestatem, *ordinariam* scilicet, & *delegatam*. Rationem dat, quia particula *etiam*, unum casum exprimit, & alium includit juxta Gloss. in *Clem. 2. de heret. V. Ecclesia*. Viderique potest in *Tr. de Dictionibus, V. etiam*, ubi *n. 2.* expressè docet, quòd dictio *etiam*, etiam in materia stricta, & exorbitante, implicativa sit ad majora expressis; ex quo sequitur, facultatem concessam absolvendi à refer-

vatis *etiam* *Pape*, vi hujus doctrinæ extendi à fortiori ad reservata inferiori; ne particula *etiam*, nihil operetur, & apposita inutiliter, ac sine effectu dicatur, quòd est contra rectam rescriptorum interpretationem, de qua egimus à *num. 1474.*

Quæres. 5. Quid importet clausula *de plenitudine potestatis*? hæc clausula denotat, quòd Princeps tunc agat potestate absoluta; ita Sanchez *l. 2. matrim. D. 15. nu. 3.* Menochius *de præsumpt. l. 1. præsumpt. 12. à n. 2.* eam tamen multi censent esse odiosam, consequenter strictæ interpretationis, nec in dubio præsumi, nisi evidenter constet de voluntate ejus, vel quando defectus (inducens nullitatem) foret expressus; vel apponat clausulam *non obstante*; aut *ex certa scientia*, vel *motu proprio*, de quo fuse Barbosa *clausula 41. à n. 5.* Authores quidem, non tamen probationem afferens asserti sui. Cæterum, etsi hæc clausula habeat magnam vim in ordine ad actum, pro quo apponitur, prout colligi potest ex dictis de clausula *motus proprii*, & *ex certa scientia*, (cū illis æquivalet) non tamen procedit ultra narrata, & expressa; nec in præjudicium juris alieni, statutorum, & consuetudinum particularium locorum; nec in casu, cujus nullitatem, aut defectum Princeps sanare non solet, prout dictum est in *superioribus à nu. 1520.*

Quæres. 6. quid operetur clausula: *dummodo*, seu *quatenus sunt in usu*; dum apponitur rescripto, quò per Superiorem statuta inferiorum, Universitatum, vel locorum, & privilegia confirmantur. Volunt aliqui eam, in fine rescripti positam, debere ad omnia referri juxta *reg. l. fin. de rebus dubijs*; Barbosa tamen cit. *clausula 52.* ex Theodosio *de Rubeis in singul. Rotæ tom. 3. p. 4. conclus. 332. & 612.* censet, appositam in confirmatione *statutorum*, & *privilegiorum*, referri ad privilegia, & non ad statuta; & quòd (cū soleat apponi ex stylo) non mutet substantiam, nec naturam statutorum; & *ly quatenus sunt in usu*, intelligi de illistantium privilegiis, quæ sunt in observantia, non de invalidis, & amissis, quæ vult nec per confirmationem *ex certa scientia* revalidari, sic ille *clausula 124. n. 1.* ex Emmanuel. Rodriguez *qq. Regul. tom. 1. q. 8. a. 3.*

a. 3. Peyrinis in declar. privileg. suo ordini Minorum concessorum tom. 2. super constitut. Greg. XIII. n. 1.

1540. Quares. 7. quid intelligatur per hanc clausulam (*dummodo*, seu *quatenus sacris Canonibus, & decretis Concilij Tridentini non adversentur*) quæ de stylo Curia apponi solet in confirmationibus privilegiorum Regularibus concessorum. R. per sacros Canones ibi non intelligi canones decretalium in corpore juris; nec etiam decretis aliis Pontificum, non insertis corpori juris; sed solum canones decretorum ipsius Tridentini; hoc enim constat decretis, & canonibus; nam textus loquitur copulativè de Concilij decretis, ac canonibus, sic Hieron. à Sorbo in annotat. ad camp. privileg. v. Privilegia fratrum. Rodriguez cit. q. 8. a. 8. Peyrinis cit. n. 2. Alviset de Privileg. sect. 1. c. 4.

1541. Not. autem. 1. ut aliquod privilegium dicatur *in usu*, non requiri, quòd sit in usu in omnibus ordinibus, seu ordinum Monasteriis, sed sufficere, si in aliquo; sic Alviset n. 13. Not. 2. per illam clausulam: *modo non sint contraria Tridentino*, eoipso significari, quòd privilegia aliis Conciliis contraria, vi dictæ confirmationis factæ ab Urbano VIII. motu proprio, & ex certa scientia, sint specialiter confirmata, & si prius fuissent antiquata, fuisse rursus innovata.

1542. Not. 3. quantum ad ipsum *Tridentinum*, hanc clausulam privilegii Regularium non officere in illis terris, & provinciis, in quibus non fuit receptum; quia illa exceptio apposita in confirmatione privilegiorum fuit, ad Concilii, & decretorum ejus manutentionem; manuteneri autem non potest, quòd non existit. Addit Alviset cit. n. 16. quòd, licet in aliqua diocesi Episcopus, aut Abbas, conetur introducere Tridentinum, & se illius dispositionibus conformare, adhuc prædictam limitationem nihil obfuturam; quia privata voluntas particularis Prælati non facit *Concilium esse receptum*.

1543. Not. 4. ea verba: *dummodo decretis Tridentini non adversentur*, apponi propter duplicem effectum; primus est, ut firmetur regula in contrarium, id est, ut intelligantur confirmata omnia alia privilegia, aliis conciliis generalibus contraria, exceptò Tridentinò; sic Rodriguez cit.

q. 8. a. 11. junctis, quæ tradit Suarez l. 8. de legibus, c. 19. n. 6. & de hoc mentionem fecimus *supr.* Alter est juxta Peyrinis cit. n. 3. quòd ea verba, hunc sensum nunc obtineant, ut per ea censeantur derogata privilegia non solum, quæ à Concilio Trid. per clausulam *non obstantibus*, expressè derogantur; sed etiam ea, quæ sunt eidem Concilio simpliciter contraria; nisi post Tridentinum legitimè sint innovata. Not. 5. quando in gratiis, & confirmationibus privilegiorum apponitur ea clausula, *quatenus opus sit, de novo*, denotari, ejusmodi rescriptum non esse confirmationem simplicem, sed novam concessionem, si opus foret; atque adeò esse clausulam valde salutarem.

Præter hæc not. 6. clausulam (*si preces veritate nitantur*) appositam in rescriptis, posse addi, vel ad solam instructionem Judicis delegati, quomodo secundum justitiam procedere debeat; vel ut causam commissam definiat, ac decidat. Primò modò communiter apponitur in rescriptis justitiæ, seu ad lites; & in hoc casu non evadit rescriptum irritum ipso jure, si narrata in illo veritate destituta sint; quia respicit solam instructionem, non jurisdictionem; ita Felinus in c. 2. h. t. n. 6. Not. 7. in rescriptis gratiæ hanc clausulam (*salvo jure alterius*) nisi contrarium exprimat, semper intelligi. Nam Princeps sive Ecclesiasticus, sive Laicus nunquam censetur velle derogare juri alterius, sed cuique jus suum salvum, ac illæsum conservare, nisi aliud exprimat, c. *Super eo*, 15. de offic. Jud. delegat. junct. gloss. v. *intentionis*, l. ex facto 143. ff. de vulgar. substit. & l. 2. §. si quis à Principe, ff. ne quid in loco publico; sic Andr. Gail l. 2. observat. 58. n. 4. & alij communiter, quod tamen intellige de gravi alterius præjudicio. Nam modicum æstimari non solet, ut dicitur c. *Ad aures*, 8. h. t. junct. gloss. v. *intentionis*.

Not. 8. hanc clausulam (*si is, cui datur, dignus sit ad obtinendum beneficium*) in omnibus rescriptis beneficialibus expressè apponi solitam; & si omiſsa foret, subintelligendam esse, c. *Cum adeò*, 17. h. t. junct. gloss. fin. sufficit, dignum esse negativè, hoc est, non indignum, seu carere impedimentò canonicò. Not. 9. hanc clausulam (*si duo, vel tres, ad quos*

diriguntur litera delegationis, ipsis, nimirum literis, exequendis, simul interesse nequiverint, alter, vel plures reliqui nihilominus exequantur) apponi solitam in rescriptis tam iustitiæ, quam gratiæ, intelligi, non tantum de impotentia facti (ut si unus eorum esset mortuus, vel alio modo impeditus necessitate non vitabili) sed etiam juris, puta, si unus eorum esset infamis, excommunicatus, &c. Nam generaliter, que contra bonos mores sunt (nimirum, quæ honestè, ac licitè fieri non possunt) nec facere nos posse, censendum est. *L. si stipulor, 35. de verb. oblig. L. Filius, 15. ff. de condit. institut.*

1546. Not. 10. si contingeret unum ex delegatis in dato casu non velle interesse, cum posset, reliquos adhuc procedere posse. Nam sic adhuc verificatur, quod delegati omnes interesse non possint, undecunque fiat, quod non sint omnes simul; sic Abbas in *c. fin. h. t.* & colligitur ex *c. Prudentiam, 21. §. adjicimus, de offic. deleg.* & tali casu jurisdictio est penes reliquos, & hi rectè procedunt, ex *priori num.* ergo. In hoc tamen casu, ut alij validè procedant sine altero Coniudicum impedito, Felinus in *c. Sciscitatus, 13. h. t. n. 12.* & alij notant, requiri, quod impeditus impedimentum suum notum faciat, ut ipsi nihilominus in causâ demandata procedant; & colligitur ex *textu cit. c. 13.* ibi: *dummodo is, qui pro necessitate presens esse non potest, Collegis suis canonicè excusationem suam (si poterit) destinare &c.* Observandum tamen, hanc excusationem canonicam ab impedimento de necessitate (ut sine ipso alij nihilominus validè procedant) faciendam, non requiri, si in rescripto sic habeatur expressum: *si non omnes interfuerint, vel simul nequiverint, aut noluerint interesse, & unus, cum posset, interesse non lit,* constat ex ipso textu.

1547. Not. 11. si contingat à duobus impetrari, & afferri rescriptum Apostolicum pro Canonicatu v. g. in eadem Ecclesia conferendo, & in secundo apposita sit clausula: *si pro alio non scripsimus, qui huiusmodi gratiam prosequatur, rescriptum hoc secundum nihil profuturum, si primo impetranti per Ordinarium jam fuit provisum; cum enim secundo Papa non intendat favere (si pro alio scripsit) rescri-*

ptum hoc est merè conditionale, si pro alio non sit scriptum; cum ergo in casu ponatur contrarium, nullum habebit effectum hoc rescriptum, ut habetur in *c. Mandatum, 38. h. t.* Si autem dicas: etsi non habeat effectum ad collationem illius Canonicatus, qui jam est collatus alteri, ut ponitur; valebit tamen mandatum ad alium Canonicatum in eadem Ecclesia. *Id.* id concedi, si hoc exprimat in mandato; secus enim non est intentio *Papæ collatorem Ordinarium gravare super receptione, vel institutione duorum;* ita expressè textus in *cit. c. Mandatum.* Et videtur procedere, ut expressè loquitur Rubrica, sive primus expectet, sive sit jam gratiam consecutus.

Not. 12. in casu, quo novus Pontifex rescripto suo gravat aliquam Ecclesiam, ut Titio provideatur de beneficio in eadem, adjectâ clausulâ, nisi ea Ecclesia simili mandato suo gravata fuisset, adhuc Titio conferendum esse beneficium proximè vacaturum in ea Ecclesia, licet illè novus Papa dederit ad eandem Ecclesiam rescriptum executorium pro Cajo providendo in illa, pro quo ejus Prædecessor ad eandem dedit monitorias, ut huic provideretur in ea de beneficio, ut habetur in *c. Literis, 39. h. t.* quia rescriptum illud executorium non tam fuit successoris, seu novi Pontificis factum, quam prosecutio facti antecessoris, ut explicat ipse textus; & ideo rescripto pro Titio non obstabat rescriptum, seu mandatum pro Cajo; quia hoc non tam erat factum novi Pontificis, quam Prædecessoris. Hodie tamen omnes gratiæ expectativæ, seu mandata de providendo in beneficiis vacaturis, ex consuetudine in curia Romana, quæ vivente, à quo data sunt, Pontifice, non habuerunt executionem jure reali in eis acquisito, à Successore revocantur, ut constat ex *c. Si is, cui, 39. cum seq. de præbend. in 6. c. fin. de concess. præbend. c. 2. eod. in 6.* de quo plura Tridentinum *Sess. 24. de reform. c. 19.* quo gratiæ expectativæ sunt penitus sublata, ibi: *decernit S. Synodus, mandata de providendo, & gratias, quæ expectativæ dicuntur, nemini amplius, etiam Collegiis, Universitatibus, Senatibus, & alijs singularibus personis, etiam sub nomine indulti, aut ad certam summam, vel alio quovis colore concedi, nec hactenus con-*

concessis cuiquam nisi licere. Sed nec reservationes mentales, nec alie quacunque gratia ad vacatura, nec indulta ad alienas Ecclesias, vel Monasteria alicui, etiam ex sancte Romana Ecclesia Cardinalibus, concedantur, hactenus concessa, abrogata esse censeantur.

§. VII.

De literis seu rescriptis in forma: perinde valere.

1549. Cùm frequenter contingat (præsertim in dispensationibus matrimonialibus) concessionem ex defectu aliquo invalidam, debere revalidari per novas literas, in quibus apponitur clausula: *in omnibus, & per omnia*, qua significatur, priorem gratiam revalidari, & id, cujus defectu infirma erat, suppleri: quaestio est, an hæc clausula rescripto, gratiæ prioris revalidatorio, apposita, suppleat omnes defectus, propter quos prior gratia nulla, vel infirma fuit.

1550. Ante resolutionem not. rescriptum impetratum ad priorem gratiam revalidandam, vocari rescriptum, seu literas: *perinde valere*, & ejus effectum esse, ne prior gratia jam obtenta, in aliqua sui parte minus efficax, prorsus inanis reddatur, *illam revalidare*. Hinc gratia *perinde valere*, suscitatur spiritum primi rescripti extincti; Corradus *Apost. dispens. l. 8. c. 5. n. 39.*

1551. Not. 2. gratiam *perinde valere*, tunc dari, quando Pontifex gratiam suam, ex aliqua parte invalidam, revalidat, adjecta dictione *perinde*, quæ significat impropriam, & fictionem. Papa enim potest fingere, ac statuere, ut actus *perinde* valeat, ac si jure fuisset factus; Bartolus, & alij in *L. Si is, qui pro emptor. ff. de usufrucap.* ac proinde facit, ut ipsa prior gratia *perinde* valeat, ac si valida fuisset tempore impetrationis; Rebuffus in *praxi, tit. de rescripto: Etiam, & perinde valere.*

1552. Not. 3. per gratiam *perinde valere* non suppleri alios defectus in prima supplicatione commissos, nisi expressos in secunda; ita Rebuffus *loc. cit.* & ex illo Corradus *cit. à n. 42.* quibus positis ad quaestionem in n. 1549. factam: hæc imperfectam expressionem non suppleri per clausulam *in omnibus, & per omnia*. Nam

verba non possunt operari ultra expressa; cum non expressa non censeantur in mente concedentis. Quare idem est, ac, *in omnibus expressis* revalidamus priorem gratiam.

Cæterum hæc clausula importat nondum fictionem, sed etiam veritatem in his, quæ verè fieri possunt. Unde si statutum dicat, quod filia nupta *per omnia* habeatur, prout *sui juris*, verè dicitur *sui juris effecta*; sic Angelus Aretinus *conf. 107. n. 20.* Illud etiam hic advertendum: in rescriptis Apostolicis sæpius etiam apponi hanc clausulam: *ex nunc, prout ex tunc*; quæ habet hunc effectum, ut dispositio rescripti retrotrahatur, perinde, ac si actus à principio purè factus esset; Barbosa *de clausul. claus. 61. nu. 2.* & habet hunc effectum, ut actus postea factus, censeatur jam à principio factus; *Gloss. V. ex nunc, in Clement. Volentes, de heretic.*

Not. 4. quod dicta clausula in dispositione *conditionali* non operetur retrotractionem, nisi justificata conditione; Barbosa *cit. n. 4.* in rescriptis autem, & gratiis (quæ imitantur naturam ultimarum voluntatum) conditio etiam casualis non retrotrahitur, sed tempus conditionis inspicitur, & perinde est, sicut si tempore conditionis gratia fuisset facta, c. *Si prote, 13. de rescript. in 6.* ubi, ut exponit Joan. Andreas, dicitur: si primo sub conditione provideri mandatur, & secundus purè impetrans (priusquam veniat conditio) à Papa, vel executore suo Canoniatum obtineat: in affectuone præbendæ primo præfertur.

Not. 5. eandem appositam à Pontifice in collatione *de vacanti*, non suspendere gratiam; secus, si *de vacaturo*: operari tamen, quod unum tempus videatur alteri inesse; sic Doctores in *L. hujusmodi, 2. ff. de Verb. oblig.* Hinc transfundit tempus præsens in futurum; Paulus de Rubis, *decis. 7. n. 6.* Not. 6. gratiam expectativam, concessam cum hac clausula, retrotrahi ad tempus datæ gratiæ; Felinus c. *Licet causam de præbend. n. 6.* non tamen esse retrotractivam ad diem *data* in præjudicium juris alteri quaesiti medio tempore; Barbosa *cit. n. 8.* Ex hoc fit, quod si Papa concedat expectativam de beneficio *vacaturo* cum hac clausula, gratia usque ad eò dicatur perfecta

1553.

1554.

1555.